

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Major ErzsébetÜgyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Major Erzsébetügyvéd;) által képviselt felperesnek - a Dr. Dányi SzilárdÜgyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dányi Szilárdügyvéd; által képviselt alperes ellen, fejlesztési támogatás visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. október 22. napján 25.G.41.847/2009/20 számú ítélete ellen a felperes által 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésére tekintettel meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati, továbbá 1.000.000 (egymillió) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati és a 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 238.884.527 forint és annak 2009. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkorijegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére. Kérelme indokául előadta, hogy az alperes jogelődje a Szakközépiskola 2002., 2003., 2004. években számos támogatási szerződést kötött szakképzési hozzájárulás fizetésére kötelezett szervezetekkel. Az alperesijogelődjénél 2006. június 21. napján végzett helyszíni ellenőrzés alapján elkészített jelentés szerint az átvett támogatásból a keresetben érvényesített összeg nem

szabályszerűen került felhasználásra: a támogatások nem az iskola, hanem a tulajdonos alapítvány számlájára kerültek befizetésre. Kérelmét a szakképzési hozzájárulásról és a képzési rendszer fejlesztésének támogatásáról szóló 2001. évi LI. törvény, a 2003. évi LXXXVI. törvényre és a törvények végrehajtásáról szóló rendeletekre alapította. Megítélése szerint az utóbb meghozott jogszabályok - így a 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 22/A. §-a is - a hatályba lépésük előtt megkötött támogatási szerződésekkel összefüggő visszafizetési kötelezettségekre is vonatkoznak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Megítélése szerint a felperes nem jogosult a jogszerűtlenül felhasznált fejlesztési támogatások visszakövetelésére, ezért a tőketartozás vonatkozásában kérte a per megszüntetését. A 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 2007. április 16. napjától hatályos 22/A. § (3) bekezdése alapján a felperes legfeljebb a kamat tekintetében indíthatna keresetet, azonban a rendelkezés, jelen esetben nem alkalmazható. Másodlagosan a követelés elévülésére hivatkozott. Állította, hogy a támogatást jogelődje jogszerűen használta fel.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a per megszüntetésére nem volt lehetőség, mivel a keresetösségi jog fennállta kérdésében ítélettel kell döntenie. Kiemelte, hogy a felperes nem alanya a perbeli támogatási szerződéseknek, továbbá nem rendelkezik olyan jogszabályi felhatalmazással, amely feljogosítja a támogatási szerződést kötött oktatási intézménnyel szembeni igényérvényesítésre. Az adott támogatási szerződésekre a megkötésük időpontjában hatályos anyagi jogszabályt kell alkalmazni, kivéve, ha az utóbb hatályba lépő jogszabály kifejezetten az új szabályozás alkalmazását írja elő. Így a 2003. december 31. napjáig megkötött szakképzési hozzájárulásról és fejlesztési támogatásról szóló szerződésekre a 2001. évi LI. törvény és a 31/2001. (IX. 14.) OM rendelet, míg 2004. január 1. napját követően kötött szerződésekre a 2003. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Szht.) és a 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet szabályai alkalmazandók. Az elsőfokú bíróság a jogszabályok vizsgálatát követően arra a következtetésre jutott, hogy a felperes, illetve jogelődje vonatkozásában egyik jogszabály sem állapít meg olyan jogosultságot, amely alapján a támogatási szerződések megsértésével összefüggésben az alperessel szemben igényt érvényesíthetne. Rámutatott, hogy a 31/2001. (IX. 14.) OM rendelet nem szabályozza, hogy milyen jogkövetkezménnyel jár a támogatás szabálytalan felhasználása. A rendelet 15. §-a értelmében az OM Alapkezelő a szakképzési hozzájárulás rendszerének ellenőrzését végzi, azonban ez a jogosultság nem azonos az igényérvényesítési jogosultsággal.

Az Szht. 4. § (12) bekezdése, illetve a törvény végrehajtásáról szóló 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 21. § (1) bekezdése pedig a szakképzési hozzájárulás nyilvántartását, beszédését, ellenőrzését írja elő a felperes számára. Mivel a felperes az alperestől nem szakképzési hozzájárulás megfizetését kéri, hanem a jogszerűtlenül felhasznált támogatás összegét követeli, így a felhívott rendelkezés a támogatási szerződésekből eredő igény érvényesíthetőségét nem alapozza meg. Kiemelte az ítélet, hogy a 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 7. § (5) bekezdése a megállapodásban vállalt kötelezettség megsértése esetére visszafizetési

kötelezettséget állapít meg, amely szerint a támogatási összeget a szerződő félnek, azaz a támogatónak, nem pedig a felperesnek kell visszafizetni. A 2007. április 16. napjától hatályos 21. és 22. § rendelkezései pedig a korábbi szabályozással azonosan ellenőrzési jogosultságot biztosítanak a felperesnek a támogatási szerződések tekintetében. Megjegyezte, hogy a rendelet hatályba léptető rendelkezései szerint a már megkötött támogatási szerződések esetén az OM Alapkezelő, tehát a felperes jogosult eljárni, azonban a szabály nem tartalmaz utalást az igényérvényesítési jogosultságára.

A 7. § (7) bekezdés a felperest feljogosítja a kamat beszedésére. Ebből pedig az következik, hogy egyébként a támogatás tőkeösszegét nem a felperes jogosult követelni. A rendelkezés a támogatás átutalása és a megíúsulás napja közötti időszakra határozza meg a kamatfizetési kötelezettséget, a felperes azonban a teljes tőke után 2009. január 1. napjától a kifizetés napjáig követel késedelmi kamatot, amely nem egyezik a jogszabállyal, így a felperes kamatkövetelése sem helytálló.

A felperes igényérvényesítését megalapozó jogszabály 2008. augusztus 6. napján lépett hatályba [13/2008. SZMM rendelet 17. § (1) bekezdése és 19. §-a]. A rendelet hatályba léptető rendelkezése szerint a 2008. szeptember 1. napjáig fogadott fejlesztési támogatásokra változatlanul a korábbi, 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet szabályait kell alkalmazni, így ezen rendelkezés alapján sem indíthat keresetet jelen tárgyban a felperes. Kereshetőségi jog hiányában az elévülési kifogást és a támogatási szerződések megsértését érdemben a bíróságnak nem kellett vizsgálnia.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsősorban annak megváltoztatását, másodsorban hatályon kívül helyezését kérte. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak a jogszabályok időbeli hatályára vonatkozó álláspontját. A keresetben a kifogás tárgyát a támogatott fenntartója által megvalósított szabálytalan felhasználás képezte, amely az érintett szerződések megkötését követően általában különböző időpontokban történt. Az Szht., illetve annak végrehajtásáról szóló OM rendelet nem ellentétes az 1987. évi XI. törvény 12. § (2) bekezdésében foglalt alapelvvel, ugyan is az újabb rendelkezések a támogatások felhasználásának módja vonatkozásában nem állapítottak meg a támogatottra nézve kedvezőtlenebb feltételeket, különösen azon szerződések vonatkozásában, amelyek a hatályba lépést követően jöttek létre. Nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját sem, hogy jelen ügyben perbeli legitimációval nem rendelkezik. Utalt az Szht. és a végrehajtási rendeletének szabályozására [OM rendelet 21. § (1) bekezdése], miszerint a szakképzési hozzájárulás nyilvántartását, beszedését, ellenőrzését, a pénzügyi garanciák érvényesítését a felperes, illetve jogelődje végzi. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával sem, miszerint keresete nem szakképzési hozzájárulás megfizetésére irányul, hanem az ettől eltérő támogatási jogviszony alapján a jogszerűtlenül felhasznált támogatás visszafizetésére. E körben hivatkozott az Szht. 4. § (5) bekezdésére, illetve az 5. § (2) bekezdés a) pontjára: a szakképzési hozzájárulási kötelezettség ún. fejlesztési támogatás nyújtásával is teljesíthető, tehát a fejlesztési támogatás nyújtása a szakképzési hozzájárulás egy formája,

amely a felhívott jogszabályi rendelkezés körébe tartozik, azaz az arra felhatalmazott költségvetési szerv jogosultsága kiterjed annak beszédésére is. Nem találta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját sem helytállónak, hogy az OM rendelet 7. § (5) bekezdése értelmében a támogatási szerződés nem teljesítése esetén keletkező visszafizetési kötelezettség csak a támogatást nyújtó irányában állhat fenn. Rámutatott, hogy a visszafizetés összege nem illetheti meg az egyes támogatókat, ugyanis az elsőfokú bíróság értelmezése szerint a támogatóktól független támogatottak esetleges szerződésszegésével összefüggő szankció érvényesítéséből többletbevételhez jutnának.

Az elsőfokú bíróság az OM rendelet 2007. április 16. napjától hatályos 7. § (6) bekezdésére hivatkozással elismeri a kamatkövetelésre irányuló jogosultságát. 2009. január 1-jétől követelte az alperestől a kamatot, ezt a bíróság tévesen tekintette úgy, hogy a teljes kamatkövetelésre jogosulatlaná vált.

A Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.101/2011/4. számú végzésével a pert - a bíróság hatáskörének hiányában - a Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel a Pp. 157. § a) pontja alapján megszüntette. A végzést a Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.VII:20.810/2013/3.számú végzésével hatályon kívül helyezte, és a Fővárosi Ítéltáblát új eljárásra, új határozat hozatalára utasította. A felperes és az alperes felülvizsgálati perköltségét az ÁFA-t is magába foglaló 1.000.000-1.000.000 forintban állapította meg, kimondta, hogy a felperes 2.500.000 forint felülvizsgálati illetéket nem rótt le. A végzés indokolása szerint a perbeli támogatási szerződések megkötését nem előzte meg közigazgatási határozat, azok a szerződő felek akaratautonómiáján alapulnak, ezért a perbeli követelés jogi igénynek, polgári perben érvényesíthető követelésnek minősül a perben irányadó szabályozás mellett. A Kúria meghagyta a másodfokú bíróságnak, hogy a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem keretei között vizsgálja az első fokú ítélet megalapozottságát, melynek keretében először a felperes keresethetőségi joga kérdésében kell döntenie.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is egyetért, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a 2010. december 31-ig hatályban volt jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. § (2) bekezdését, miszerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Tehát a 2002-2003 évben nyújtott támogatásokkal kapcsolatos igény elbírálásánál a 2001. évi LI. törvény és annak végrehajtásáról szóló 31/2001. (IX. 14.) OM rendelet szabályai, míg a 2004 évi támogatásokkal kapcsolatban a 2003. évi LXXXVI. törvény és a 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet az irányadó.

A 31/2001. (IX. 14.) OM rendelet 15. § (1) bekezdés b) pontja alapján a szakképzési hozzájárulás rendszerének ellenőrzését az oktatási miniszter az OM Alapkezelő útján látja el. A (3) bekezdés c) pontja kimondja, hogy az OM Alapkezelő ellenőrzési

jogosultsága kiterjed többek között a 2001. évi LI. tv. 4. § (2) bekezdés d) pontjában, valamint az 5. § (2) bekezdés a) pontjában szabályozott fejlesztési támogatás szerződésszerű teljesítésére. Tehát 2002, 2003 évben ezen jogszabályhely értelmében a felperesi jogelődnek a támogatás felhasználása vonatkozásában ellenőrzési joga sem volt, ellenőrzési joga nem terjedt ki a támogatásnak a támogatott általi felhasználásának mikéntjére. Ugyanis a törvény csupán a fejlesztési támogatás szerződésszerű teljesítésének ellenőrzésére jogosította fel a felperesi jogelődöt. Ezen eljárás keretében a felperesi jogelőd annak a szerződésnek a szakképzési hozzájárulás fizetésére kötelezettségét teljesítését vizsgálhatta, amely alapján fejlesztési támogatás megfizetésére vállalt kötelezettséget. Nem vonja kétségbe a másodfokú bíróság, hogy a jogalkotó szándéka arra irányulhatott, hogy a felperes és jogelődei a támogatottat a szabálytalanul felhasznált támogatás megfizetésére kötelezzék a költségvetés javára, azonban ez a szándéka - ezt előíró rendelkezés hiányában - a jogszabályban nem tükröződik. A jogvita elbírálásánál a bíróság döntésének a jogszabály tartalmán, s nem a feltehető jogalkotói óhajon kell alapulnia.

A 2004. évi támogatások vonatkozásában az Szht. és annak végrehajtásáról szóló 13/2004. (IV.27.) OM rendelet szabályai alkalmazandók. A rendelet 21. § (1) bekezdése értelmében a szakképzési hozzájárulás nyilvántartását, beszedését, ellenőrzését, a pénzügyi garanciák érvényesítését a felperesi jogelőd, az NSZFI, az alaprasz kezelésével összefüggő feladatok ellátását az NSZFI és - külön jogszabályban meghatározottak szerint - az SZNM végzi. A 22. § (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a felperesi jogelőd ellenőrzési jogosultsága az Szht. 4. §-ában, 5. §-ában, 14. és 17. §-ában meghatározottak felhasználásának ellenőrzésére terjed ki. A 2007. április 16-tól hatályos Szht. 22. § (5) bekezdés b) pontja értelmében amennyiben a fejlesztési támogatásban részesített az Szht. 7. § (4) bekezdésében meghatározottnál magasabb mértékű fejlesztési támogatást fogadott, vagy a fejlesztési támogatást nem jogszerűen használta, akkor a fejlesztési támogatás felhasználását a jogszabálysértést megállapító ellenőrzés időpontját követő két éven belül az NSZFI ismételten ellenőrzi. A másodfokú bíróság rámutat, hogy a módosított jogszabály is csupán azt írta elő a felperes részére, hogy jogszerűtlen felhasználás esetén két éven belül ismételt ellenőrzést végezzen. Arról azonban nem rendelkezett, hogy akár az ismételt ellenőrzés eredményeként is jogosult lenne a felperes, illetve jogelődje a szabálytalanul felhasznált összegnek az alap részére történő követelésére, illetve ez iránti per megindítására. A 22/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy a fejlesztési megállapodás és támogatási szerződés által előírt kötelezettségek nem szerződésszerű teljesítése, valamint a támogatás jogszerűtlen felhasználása esetén a felhasználót visszafizetési és kamatfizetési kötelezettség terheli. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az idézett rendelkezés szerint a támogatottat a támogató, nem pedig a felperes javára terheli visszafizetési kötelezettség. A 22/A. § (3) bekezdése rendelkezik a visszafizetési kötelezettség, illetve a kamatfizetés kezdő időpontjának meghatározásáról és a kamat mértékéről. Ezen rendelkezés tartalmazza azt az előírást is, hogy a kamat beszedéséről az NSZFI gondoskodik. Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy amennyiben a támogatás összegét a felperes részére kellene

megfizetni, abban az esetben a törvény nem jogosítaná fel külön az NSZFI-t a kamat beszédésére.

A kamat követelést is jogszabálysértés nélkül utasította el az elsőfokú bíróság, figyelemmel arra, hogy a felperes nem a fenti jogosultságát, hanem a támogatás összege után a Ptk. 301. § szerinti késedelmi kamatigényét érvényesítette.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megfizetésére. Az alperes képviselőjét ellátó ügyvéd munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg, melyet a (6) bekezdés alapján mérsékelt a ténylegesen kifejtett munkára tekintettel. A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. július 3.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bíróági ügyintéző